

NÄR DET OMÖJLIGA BLIR MÖJLIGT

2020-06-09

Av: K2 – Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik

Forskare har studerat hur COVID-19 pandemin har påverkat arbets- och resmönster hos medarbetare i svenska myndigheter. Resultaten indikerar att den långsiktiga påverkan på samarbetsformer och möten är större än pandemins påverkan på pendlingsvanor.

COVID-19 krisen har bidragit till en revolutionerande förändring i både våra privata och professionella liv. Isolering och resebegränsningar har resulterat i en dramatiskt minskad efterfrågan på persontransporter, inte minst kollektivtrafik, eftersom många är rädda för att bli smittade av andra resenärer.

– Vi vet ännu inte hur omfattande eller långvarigt detta tillstånd kommer att vara, men vi kan redan se effekter på resmönster, säger Lena Winslott Hiselius från Lunds universitet.

Förutom att hantera effekterna av COVID-19, måste transportsystemet också förändras för att minska utsläppen av växthusgaser. Ett sätt att minska efterfrågan på persontransporter är att introducera olika digitala verktyg och tjänster. Under COVID-19 pandemin testas det i vad som kan betraktas som en storskalig försöksverksamhet och erfarenheter från de nya arbetssätt och vanor som nu etableras kommer troligen få kvarstående effekter, också efter att pandemin klingat av. Flera svenska offentliga myndigheter har sedan tidigare varit engagerade i projekt för att öka andelen virtuella möten. Det har resulterat i färre resor, och därmed lägre koldioxidutsläpp per anställd.

– Vår studie av COVID-19 pandemins påverkan på arbets- och resmönster fokuserar på anställda i fem svenska myndigheter och deras pendlings- och arbetsresor. Vi försöker analysera vilka effekter externa rekommendationer och begränsningar haft, utöver de minskningar av resandet de här myndigheterna redan uppnått, berättar Lena Winslott Hiselius.

Studien är baserad på självskattade beteenden och attityder före och under COVID-19 pandemin. Resultaten tyder på att det har skett en omfattande förändring av såväl pendlingsresor som arbetsresor. 86 procent uppgav att deras pendling förändrats under COVID-19 pandemin. För arbetsresor, som ofta betraktas som en del av arbetsplatskulturen och därmed skulle svåra att förändra, var minskningen ännu större. Endast tre procent menade att de fortsatte genomföra affärsresor som tidigare, de allra flesta mötena genomfördes istället virtuellt.

– Sammantaget indikerar våra resultat att de offentliga myndigheter vi studerat var väl förberedda, åtminstone tekniskt, för att genomföra en snabb beteendeförändring när resor i tjänsten inte längre var ett alternativ, säger Peter Arnfalk från Lunds universitet.

På frågan om respondenterna tror att de nya virtuella mötes- och samarbetsrutinerna kommer att kvarstå när epidemin har klingat av menar de flesta att arbetet kommer att förändras avsevärt och

att vi kommer att bli mycket bättre på att samarbeta med hjälp av digitala verktyg. En majoritet av respondenterna tror dock att arbetspendlingen kommer att återgå till samma nivåer som tidigare.

- Det finns en stor potential i ett förändrat beteende, där digitala verktyg ger en möjlighet att påverka om och hur vi genomför arbetsresor och pendlar. COVID-19 pandemin har visat att det är möjligt att göra det omöjliga möjligt, avslutar Peter Arnfalk.

OM STUDIEN

Studien genomfördes i mitten av april 2020 av Peter Arnfalk och Lena Winslott Hiselius, båda från Sveriges kunskapscentrum för kollektivtrafik, K2 och Lunds universitet. Undersökningen innehöll frågor om pendling och affärsresor, attityder till olika färdmedel och val av resesätt, men också frågor relaterade till användning av digitala verktyg och virtuella möten. Frågorna besvarades av 719 respondenter som alla arbetar i svenska offentliga myndigheter.

KONTAKTINFORMATION

Peter Arnfalk, forskare vid Internationella miljöinstitutet, Lunds universitet

peter.arnfalk@iiee.lu.se

Lena Winslott Hiselius, forskare vid Lunds tekniska högskola, Lunds universitet

lena.hiselius@tft.lth.se

K2 är Sveriges nationella centrum för forskning och utbildning om kollektivtrafik. Här möts akademi, offentliga aktörer och näringsliv för att tillsammans diskutera och utveckla kollektivtrafikens roll i Sverige. Läs mer om K2 på deras webbplats k2centrum.se